

436 sa uzniesla menovať pplk. Jána Goliana generálom ako uznanie mimoriadnych zásluh v boji za oslobodenie národa.

Po zaspievaní „Kto za pravdu horí“ Dr. Šrobár navrhol, aby Slovenská národná rada poslala pozdravný telegram prezidentovi Dr. Eduardovi Benešovi a maršalovi Jozefovi Stalinovi.

Slávnostné zasadanie skončilo o 18. hodine.

Ján Mazúr
Djuračka

Karol Šmidke
Dr. Šrobár

ASNR Bratislava. SNR, 1944, 1. zasadnutie SNR. Originál zápisnice. Strojopis, originál.

249

[1944 september 5.—6. Londýn.] — Prehľad bojových udalostí na Slovensku a požiadaviek veliteľstva povstaleckej armády, vypracovaný hlavným veliteľstvom čs. brannej moci.¹

Situace na Slovensku podle zpráv došlých do 22,00 hod. 4. 9. 44

I. *Nepřítel:*

- a) Jedna SS divize: směr Žilina—Vrútky.
Jedna divize: směr Nitra—Topoľčany.
Jedna divize: v prostoru Levice—Lučenec.
Jedna divize: na východě ve všeobecném směru Poprad—Telgárt.

b) *Podrobnosti:*

Velká Bytča: velitelství SS divize.
Považská Bystrica: prapor pěchoty.
Púchov: prapor motopěchoty.
Teplá: 1 pluk pěchoty na autech.
Piešťany: prapor pěchoty; Stuka.

c) *Velmi silná letecká činnost nepřítel:*

s letišť: — Malacky
— Vajnory
— Piešťany
— Biskupice
— Žilina

II. *Vlastní situace:*

Původní početní stavy zápolních jednotek: skoro 2 divize. Mobilizace probíhá dobře, organizují se nové útvary.

Organizace velení:

VOI (jih): — p. pl. 1
— p. pl. 2
— p. pl. 3 část pluku útočné vozby

¹ Většina údajů v přehledu je obsažená v situačních zprávách z 1.—4. 9. 1944, které publikujeme zo záznamov rádiogramov došlých z B. Bystrice. Prehľad uverejňujeme preto, že niektoré záznamy rádiogramov sme nemali k dispozícii, alebo — ako je zrejmé z prehľadu — iba v neúplnom znení.

- děl. pluk 1
- děl. pluk 11

VO2 (sever): — pěší pluk 4
 — pěší pluk 5
 — pěší pluk 6 část pluku útočné vozby
 — děl. pluk 2
 — děl. pluk 12

III. Situace na bojišti:

a) severozápad:

Těžké boje v prostoru Strečno. Naši ustoupili u Vrútek. Žilina obsazena dne 1. 9. — na směru Vrútky německé tanky. Trenčín obsazen Němci, boje východně Trenčína.

b) jihozápad:

Na směru Nové Zámky—Nitra Němci zasadili 2 roty tanků Tiger a obsadili Nitru dne 3. 9.

Dne 4. 9. ráno: německá kolona postupující z Nitry na Topoľčany zastavena v prostoru Topoľčany—Nováky. Těžké boje. Zničeno 5 tanků. Německý postup zatím zastaven.

Ztráty 3. 9.: 100 mrtvých našich, 200 mrtvých Němců.

U Hlohovce ústupové boje.

Část posádky bratislavské byla zajata, část — asi polovina pěšího pluku — pod tlakem nepřátelské útočné vozby se probíjí ve směru na Hlohovec.

c) jih:

Dne 3. 9. vojenské a partyzánské jednotky v útoku na Lučenec. Dne 4. 9. Němci útočí ve směru na Tomášovce.

d) východ:

Situace z východní 2. polní divize (prostor Giraltovece) neznámá.

Hanušovce — těžké boje. Město hoří, zapáleno vlastním vojskem.

Zápolní jednotky na východě:

V obraně na čáře Vyšné Hágy—Lučivná—Hrabušice. Ze Spišské Nové Vsi naše jednotky se probíjejí na Poprad. Telgárt v rukou Němců. Podle zprávy ze 4. 9. v 08.00 hod. ráno útok Němců na Poprad zastaven.

e) sever:

Naši v útoku u Štrbského Plesa a Smokovce. Boje u Trstené.

IV. Požadavky Slovenského vojenského vedení:

Letecký poplach je neustálý. Naprostá převaha německá ve vzduchu. Zdůrazňuje naléhavost letecké pomoci. Žádá bombardovat německé kolony ve směru Žilina—Vrútky.

Žádá pomoc stíhačů. Žádá k dispozici letouny se střílivem na letiště Tri Duby, personál a ošetřování zařídí sám.

V. Zpráva ze dne 4. 9. 22.00 hod.:

Situace je kritická. Pod silným tlakem nepřátelských motorizovaných a leteckých sil ustupují na trojúhelník: Banská Bystrica—Zvolen—Brezno. Nedostanu-li Vaši pomoc (stíhačů, parabrigády), nevydržím déle jednoho týdne. Stuka úplně nás drží v šachu.